

Bản tin Pháp luật

LUẬT TÒA ÁN CHUYÊN BIỆT TẠI TRUNG TÂM TÀI CHÍNH QUỐC TẾ – NHỮNG ĐIỂM MỚI ĐÁNG CHÚ Ý

Tháng 1 năm 2026

Điểm Chính

- Tòa án chuyên biệt tại Trung tâm tài chính quốc tế là cơ quan giải quyết tranh chấp tài chính – đầu tư trong Trung tâm tài chính quốc tế tại Thành phố Hồ Chí Minh và Thành phố Đà Nẵng.
- Tòa án chuyên biệt được tổ chức theo mô hình hai cấp xét xử (sơ thẩm – phúc thẩm) và vận hành với thủ tục tố tụng linh hoạt, đặc thù theo chuẩn mực và thông lệ quốc tế, đề cao quyền tự định đoạt của các bên.
- Thẩm phán nước ngoài, luật sư, chuyên gia có uy tín có thể được bổ nhiệm làm thẩm phán Tòa án chuyên biệt.
- Tòa án chuyên biệt cho phép áp dụng pháp luật nước ngoài và tập quán thương mại quốc tế để giải quyết tranh chấp. Ngôn ngữ tố tụng là tiếng Anh; và tố tụng điện tử có thể được áp dụng toàn diện.
- Thẩm phán Tòa án chuyên biệt có quyền trực tiếp ra quyết định và tổ chức thi hành án, qua đó đảm bảo khả năng thi hành bản án, quyết định của Tòa án chuyên biệt một cách nhanh chóng và hiệu quả.

Giới Thiệu

Ngày 11/12/2025, Quốc hội Việt Nam đã thông qua Luật Tòa án chuyên biệt tại Trung tâm tài chính quốc tế 2025 (“**Luật TACB**”), có hiệu lực từ ngày 01/01/2026. Luật TACB là một phần của thể chế pháp lý áp dụng cho Trung tâm tài chính quốc tế (“**TTTCQT**”) tại Thành phố Hồ Chí Minh và Thành phố Đà Nẵng.

Luật TACB thiết lập Tòa án chuyên biệt tại TTTCQT (“**Tòa án chuyên biệt**”) với thẩm quyền giải quyết các tranh chấp của Thành viên TTTCQT. Tòa án chuyên biệt được thiết kế nhằm đáp ứng các yêu cầu đặc thù của cơ chế giải quyết

tranh chấp đối với các giao dịch tài chính – đầu tư mang tính quốc tế, qua đó củng cố niềm tin pháp lý của nhà đầu tư, đồng thời, chú trọng đến hiệu quả và khả năng thi hành các bản án, quyết định của Tòa án chuyên biệt.

Những Điểm Mới Nổi Bật

Vị trí pháp lý và cơ cấu tổ chức của Tòa án chuyên biệt

Tòa án chuyên biệt thuộc hệ thống Tòa án nhân dân, có thẩm quyền xét xử và giải quyết các vụ việc phát sinh trong phạm vi TTTCQT. Tòa án chuyên biệt được thành lập và đặt tại Thành phố Hồ Chí Minh.

Tổ chức Tòa án chuyên biệt được thiết kế theo mô hình hai cấp xét xử, bao gồm Tòa sơ thẩm và Tòa phúc thẩm, cùng với bộ máy giúp việc. Chánh án và Phó Chánh án Tòa án chuyên biệt do Chánh án Tòa án nhân dân tối cao bổ nhiệm, lựa chọn từ thẩm phán của Tòa án chuyên biệt, với nhiệm kỳ là năm (05) năm.

Chánh án Tòa án chuyên biệt giữ vai trò quan trọng trong tổ chức và vận hành hoạt động xét xử, bao gồm việc tổ chức công tác giải quyết vụ việc, ban hành các quyết định tố tụng, đồng thời đề xuất nhân sự là người nước ngoài hoặc công dân Việt Nam để bổ nhiệm làm thẩm phán tại Tòa án chuyên biệt và thực hiện các quyền hạn khác theo quy định của pháp luật.

Về nguyên tắc tổ chức và hoạt động của Tòa án chuyên biệt, Luật TACB ghi nhận các nguyên tắc về thủ tục tố tụng linh hoạt, mang tính đặc thù, tiệm cận chuẩn mực và thông lệ quốc tế, đồng thời bảo đảm quyền tự định đoạt của các bên – một nguyên tắc quan trọng trong các cơ chế giải quyết tranh chấp thương mại quốc tế. Một điểm đáng chú ý khác là cơ chế giải quyết tranh chấp về thẩm quyền. Cụ thể, trong trường hợp phát sinh tranh chấp về thẩm quyền giữa Tòa án chuyên biệt và Tòa án nhân dân, Chánh án Tòa án chuyên biệt có thẩm quyền quyết định.

Thẩm phán nước ngoài

Luật TACB cho phép bổ nhiệm người nước ngoài làm Thẩm phán Tòa án chuyên biệt, với điều kiện có ít nhất mười (10) năm kinh nghiệm trong hoạt động xét xử, giải quyết vụ việc liên quan đến đầu tư, kinh doanh. Quy định này không chỉ mang ý nghĩa về việc đảm bảo chuyên môn sâu trong việc xét xử, mà còn mang một thông điệp chính sách mạnh mẽ về cam kết hội nhập sâu rộng và bảo vệ nhà đầu tư của Việt Nam, đặc biệt trong bối cảnh tăng cường thu hút dòng vốn đầu tư quốc tế vào TTTCQT.

Thẩm quyền giải quyết tranh chấp được mở rộng và linh hoạt

Trừ các vụ việc liên quan đến lợi ích công cộng hoặc lợi ích của Nhà nước Việt Nam, thẩm quyền giải quyết tranh chấp của Tòa án chuyên biệt được thiết kế theo hướng mở rộng và linh hoạt. Theo đó, Tòa án chuyên biệt có thể thụ lý các tranh chấp trong lĩnh vực đầu tư, kinh doanh phát sinh trong TTTCQT hoặc các vụ việc mà ít nhất một bên là Thành viên TTTCQT.

Các vụ việc thuộc thẩm quyền của Tòa án chuyên biệt được áp dụng thời hiệu khởi kiện là sáu (06) năm kể từ ngày xảy

ra sự kiện, bao gồm vụ việc về đầu tư, kinh doanh, yêu cầu công nhận và cho thi hành tại Việt Nam bản án, quyết định của Tòa án nước ngoài, phán quyết của Trọng tài nước ngoài. Đây là một khoảng thời gian tương đối dài so với thời hiệu khởi kiện trong các vụ việc dân sự và thương mại theo pháp luật Việt Nam hiện hành, qua đó tạo ra cơ chế mạnh hơn để bảo vệ quyền và lợi ích của các bên trong tranh chấp.

Trong lĩnh vực trọng tài, Tòa án chuyên biệt có quyền giải quyết các yêu cầu liên quan đến thủ tục trọng tài, với điều kiện là một bên trong vụ việc là Thành viên TTTCQT. Các yêu cầu này bao gồm việc công nhận và cho thi hành tại Việt Nam bản án, quyết định của Tòa án nước ngoài, phán quyết của Trọng tài nước ngoài, cũng như các yêu cầu phát sinh trong quá trình giải quyết tranh chấp bằng trọng tài theo quy định của pháp luật về trọng tài thương mại.

Tổ Tụng Linh Hoạt, Số Hóa Và Chú Trọng Hiệu Quả

Quy tắc tố tụng của Tòa án chuyên biệt

Tòa án chuyên biệt áp dụng một bộ Quy tắc tố tụng riêng do Tòa án nhân dân tối cao ban hành. Quy tắc tố tụng là khung pháp lý điều chỉnh thủ tục tố tụng của các bên trong quá trình giải quyết vụ việc, bao gồm giai đoạn sơ thẩm và phúc thẩm, các nội dung trọng yếu như việc khởi kiện, phản tố, kháng cáo, cũng như việc ban hành các quyết định tố tụng trong quá trình giải quyết vụ việc. Điều này cho phép Tòa án chuyên biệt vận hành một cách độc lập, phù hợp hơn với đặc thù của các tranh chấp tài chính – đầu tư quốc tế.

Lựa chọn pháp luật nước ngoài và tập quán thương mại quốc tế

Luật TACB cho phép các bên thỏa thuận áp dụng pháp luật nước ngoài và tập quán thương mại quốc tế, với điều kiện có ít nhất một bên là cá nhân hoặc tổ chức nước ngoài. Tuy nhiên, việc áp dụng các nguồn luật này vẫn nằm trong phạm vi trật tự công của Việt Nam (public policy).

Ngôn ngữ tố tụng là tiếng Anh

Ngôn ngữ tố tụng trong Tòa án chuyên biệt là Tiếng Anh. Theo đó, bản án, quyết định của Tòa án chuyên biệt có thể được ban hành dưới dạng song ngữ Anh – Việt và có giá trị pháp lý như nhau. Việc lựa chọn tiếng Anh làm ngôn ngữ tố tụng phù hợp với tính chất quốc tế của các giao dịch và tranh chấp phát sinh trong TTTCQT, khi tiếng Anh là ngôn ngữ giao dịch phổ biến. Quy định này góp phần giảm thiểu chi phí dịch thuật, rủi ro diễn giải và tạo thuận lợi đáng kể cho các bên tranh chấp là nhà đầu tư nước ngoài.

Thủ tục tố tụng điện tử

Luật TACB quy định mở về việc áp dụng tố tụng điện tử một cách toàn diện tại Tòa án chuyên biệt, bao gồm từ bước nộp và xử lý đơn khởi kiện, tổng đạt và thông báo văn bản tố tụng, cho đến việc nộp án phí, giao nộp chứng cứ, tổ chức phiên họp, phiên tòa và các thủ tục tố tụng khác. Các nội dung chi tiết sẽ được làm rõ tại Quy tắc tố tụng. Cách tiếp cận này phản ánh đúng nhu cầu giải quyết nhanh chóng và hiệu quả các tranh chấp thương mại, đầu tư và tài chính tại TTTCQT, nơi thời gian được xem là một chi phí cơ hội đáng kể và môi trường số là không gian vận hành quen thuộc của

các chủ thể tham gia thị trường.

Thi hành bản án của Tòa án chuyên biệt

Khác với cơ chế thi hành án theo Luật Thi hành án dân sự hiện hành, Thẩm phán Tòa án chuyên biệt có quyền trực tiếp ra quyết định và tổ chức thi hành án, bao gồm cả việc áp dụng các biện pháp cưỡng chế thi hành án và biện pháp khẩn cấp tạm thời, mà không thông qua cơ quan thi hành án dân sự trong giai đoạn thi hành bản án. Đây là một yếu tố then chốt nhằm bảo đảm khả năng thi hành nhanh chóng của các bản án, quyết định của Tòa án chuyên biệt – vấn đề luôn được các nhà đầu tư quốc tế đặc biệt quan tâm.

Lời Kết

Luật TACB cho thấy nỗ lực của Việt Nam trong việc xây dựng một hạ tầng tư pháp đồng bộ nhằm phục vụ các nhà đầu tư trong TTTCQT, thay vì chỉ thực hiện các cải cách thủ tục mang tính rời rạc. Việc thành lập Tòa án chuyên biệt với thủ tục giải quyết tranh chấp linh hoạt, tập trung vào hiệu quả sẽ góp phần nâng cao niềm tin của nhà đầu tư nước ngoài và thu hút dòng vốn tài chính toàn cầu vào các trung tâm tài chính quốc tế tại Thành phố Hồ Chí Minh và Thành phố Đà Nẵng.

Indochine Counsel (IC) sẵn sàng đồng hành cùng nhà đầu tư và doanh nghiệp trong việc đánh giá chiến lược lựa chọn cơ chế giải quyết tranh chấp, soạn thảo điều khoản tài phán và luật áp dụng phù hợp với pháp luật Việt Nam, cũng như đại diện và tư vấn trong các thủ tục trước Tòa án và trọng tài thương mại.

Giới thiệu về Indochine Counsel

Được thành lập vào tháng 10 năm 2006, Indochine Counsel là một hãng luật thương mại hàng đầu tại Việt Nam. Với vị thế thuận lợi, chúng tôi hỗ trợ các nhà đầu tư quốc tế và các doanh nghiệp nước ngoài trong việc chinh phục môi trường pháp lý tại một trong những quốc gia năng động và thú vị nhất châu Á. Chúng tôi cũng tự hào cung cấp các dịch vụ pháp lý cho các nhà đầu tư trong nước đang tìm kiếm cơ hội vươn ra thế giới. Với đội ngũ hơn 45 luật sư và nhân viên làm việc tại hai văn phòng tại Thành phố Hồ Chí Minh và Hà Nội, Indochine Counsel cung cấp dịch vụ pháp lý chuyên nghiệp trong nhiều lĩnh vực khác nhau, đồng hành cùng khách hàng trong suốt hành trình phát triển doanh nghiệp. Chúng tôi là đối tác đáng tin cậy tại Việt Nam, mang đến giải pháp pháp lý toàn diện cho cả thị trường trong nước và quốc tế.

Indochine Counsel cung cấp các dịch vụ pháp lý toàn diện trong nhiều lĩnh vực khác nhau bao gồm:

- Chống Độc quyền & Cạnh tranh
- Tài chính & Ngân hàng
- Doanh nghiệp & Thương mại
- Năng lượng, Tài nguyên & Cơ sở hạ tầng
- Sở hữu Trí tuệ
- Đầu tư Nước ngoài
- Lao động & Việc làm
- Tranh tụng & Giải quyết Tranh chấp
- Mua bán & Sáp nhập
- Bất Động sản & Xây dựng
- Chứng khoán & Thị trường Vốn
- Công nghệ, Truyền thông & Viễn thông

Liên hệ

Để biết thêm thông tin hoặc cần hỗ trợ, vui lòng liên hệ với chúng tôi:

Phạm Việt Tuấn

Luật sư Thành viên | Trưởng Bộ phận Tranh tụng & Giải quyết Tranh chấp, Bất Động sản & Xây dựng
E tuan.pham@indochinecounsel.com

Phạm Đắc Hoàng

Luật sư Tập sự
E hoang.pham@indochinecounsel.com

Văn phòng Tp. Hồ Chí Minh

Phòng 305, Tầng 3, Tòa nhà Centec
72-74 Nguyễn Thị Minh Khai, Phường Xuân Hòa
Thành phố Hồ Chí Minh, Việt Nam

T +84 28 3823 9640
F +84 28 3823 9641
E info@indochinecounsel.com

Văn phòng Hà Nội

Phòng 705, Tầng 7, Tòa nhà CMC
Phố Duy Tân, Phường Cầu Giấy
Hà Nội, Việt Nam

T +84 24 3795 5261
F +84 24 3795 5262
E hanoi@indochinecounsel.com

Bản tin Pháp luật này được xây dựng nhằm cung cấp cho khách hàng và các đối tác của chúng tôi thông tin mang tính tổng quan về vấn đề liên quan và chỉ nhằm mục đích tham khảo. Tài liệu này không làm phát sinh bất kỳ nghĩa vụ tư vấn hoặc trách nhiệm pháp lý nào của Indochine Counsel. Thông tin được cung cấp không nhằm mục đích và không nên được xem là sự thay thế cho ý kiến tư vấn pháp lý hoặc ý kiến chuyên môn khác.

© 2006 – 2026 Indochine Counsel. All Rights Reserved

Liên hệ với chúng tôi tại
Indochinecounsel.com

LinkedIn

Facebook

YouTube